

● PRI ODPRAVI BARAKARSKIH NASELIJ

Več sodelovanja delovnih organizacij

V Ljubljani smo leta 1977 sprejeli družbeni dogovor o odpravi barakarstva in stanovanj VI. in VII. kategorije. Pojav barakarskih naselij, do katerega je prišlo zaradi potreb industrije po delavcih, ki jih doma ni bilo mogoče dobiti, in zaradi nesposobnosti podjetij, da bi prispele zagotovila primerna stanovanja, vsekakor ne prispeva k lepšemu videzu Ljubljane. Še bolj zaskrbljujoče pa je dejstvo, da ti delavci živijo v razmerah, ki niso ustrezne za bivanje. V barakarskih naseljih so si našli »dom« predvsem delavci iz drugih jugoslovanskih republik, ki so se zaposlili v ljubljanskih delovnih organizacijah in so se namenili ostati pri nas, pa tudi taki, ki so tu le začasno in se nameravajo vrniti domov.

V naši občini smo se organizirano lotili odprave barakarskih naselij leta 1977, ko je prišlo do požara v Tovarniški 14a. Takrat smo lahko v občini našli 177 družin, ki so živele v barakah. Za

istega leta zgradili 92 stanovanj v Zgornjem Kašlju (soseska MS 8/4). Za postavitev tega naselja je trideset milijonov dinarjev prispevala mestna samoupravna stanovanjska skupnost. Delovne

naselja v Tovarniški ulici je bila le začetek organizirane akcije, kajti podobnih naselij je v občini še več. Po dogovoru v Ljubljani bi jih morali odpraviti do konca leta 1984. Zato bodo morale k preprečevanju tega pojava več prispevati tudi delovne organizacije. V podjetjih dostikrat ne vedo — ali pa nočejo vedeti — v kakšnih razmerah stanujejo njih delavci. Rast produktivnosti v močanskih delovnih organizacijah je še vse preveč odvisna od velikega števila delavcev, ne pa od sodobne tehnologije in domačega inovatorstva in kadrovske delavci v podjetjih se zadovoljujejo z izjavami delavcev, sami pa teh podatkov ne preverjajo. Seveda pa delavci v želji, da bi dobili službo, vselej ne povedo resnice.

Imamo tudi družbeni dogovor o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev. Če bi ga upoštevali in se ravnali po njem, bi ta pojav ne postal tako pereč. Toda znano je, da dogovora še do danes ni podpisalo kar precej močanskih delovnih organizacij, pa tudi tiste, ki so ga, se ga največkrat ne držijo.

varnice, razne prizidke in — naselje je raslo.

Podobno se je dogajalo na Zaloški 181a. Tudi tam živi v zidanih barakah, ki so bile najprej pisarne nekega gradbenega podjetja, enajst družin. V bližini vrtinarije v Sostrem — Pot v podgorje — stanuje v zidani baraki, ki pa je last ljubljanskih mlekar, precej njihovih delavcev z družinami. Tam je podjetje celo izdalo odločbe o stanovanjski pravici. Za te delavce bodo pač morale poskrbeti ljubljanske mlekarne same, medtem ko je občina štiri družine, ki so si zavezo postavile lesene barake, uvrstila na spisek. Potem so tu še barake ob Sneberski 111, kjer živi pet družin, pa ob Sneberski 133 (šest družin), in ob Cesti v prod (ena družina). Skoraj odpravljeno pa je že barakarsko naselje ob Ljubljani v Zgornjem Kašlju, v katerem zdaj živi le še šest družin. Tri od njih bodo že novembra preselili v nova stanovanja, medtem ko trem stanovanjem ne pripada, saj so si barake postavili že po tistem, ko je bil napravljen popis vseh stanovalcev v barakarskih naseljih. **Podatki, ki jih navajamo, so sicer od**

Zunanost VVO Angele Ocepek

● OBISK V VZGOJNO-VARSTVENI ORGANIZACIJI ANGELE OCEPEK

Vsestranska rast otrok – vsestranska skrb vseh

Potrebe po organiziranem varstvu in vzgoji predšolskih otrok so vse večje, tudi ne le zaradi zaposlenosti staršev, temveč tudi zaradi boljšega razvijanja otrokovih sposobnosti in spretnosti. To zadnje velja zlasti za otroke, starejše od treh let. Zato so vse vzgojno-varstvene organizacije v naši občini prenapolnjene. Število otrok je povsod precej večje v primerjavi s številom, ki so ga predvideli ob zidavi.

Tako je tudi v VVO Angele Ocepek v Zeleni jami in v njenih enotah Selo v Zakotnikovi in Pregarčevi ulici. VVO Angele Ocepek sodi med tiste vrste v občini in mestu, kjer je obseg dejavnosti zelo velik. Delo v vrtcu pa je bilo v prejšnjih letih mnogokrat oteženo zaradi domala stalnih popravil stavbe, ki je bila zgrajena leta 1964. Letos povzeto po nekaj letih otrokom in osebju ni treba poslušati brenjav stroj in se seliti iz prostora v prostor.

Osemindvajset vzgojiteljic, 11 otroških sester in 21 varuhinj skrbi za okoli 770 otrok; od teh jih je 170 v podaljšanem bivanju. Sprejemajo otroke, starejše od sedmih mesecev, podaljšano bivanje pa lahko obiskujejo šolarji do četrtega razreda osnovne šole. Delo poteka v skupinah, ki so sestavljene tako, da je med otroki čimmanjša starostna razlika. Vsaka vzgojiteljica ve, kaj morajo otroci te starosti znati in razumeti. Skoz igro jih likovno, glasbeno in intelektualno vzgaja, seznanjajo z okoljem, poma-

gajo pri razvijanju govora in predstav o pojmih, ukvarjajo pa se tudi s telesno in ritmično gibljivo vzgojo. V okviru VVO Angele Ocepek je tudi poseben oddelek za razvojno motene otroke.

V kuhinji vrtca pripravijo dnevno okoli 1800 kosil, od teh pa jih kar nekaj več kot tisoč razvzgoji po drugih solah in vrčih; poleg tega poskrbijo še za 1400 malic. Hrano vozijo na OŠ Jožeta Moškriča in Toneta Čufarja ter v VVO v Novih Jaršah in v zavod Janeza Levca. Obenem pa v njihovi jedilnici kosijo tudi učenci iz OŠ Vide Pregarc.

Takšen obseg dela zahteva dobro organizacijo, sposobnost in pripravljenost vseh, da opravijo svoje delovne dolžnosti. Veliko pa je opravil, ki jih tako rekoč ne moremo prštevat med obvezne naloge vzgojiteljic, temveč so se zanje odločile prostovoljno, v želji, da bi otrokom nudile kar največ. Tako na primer organizirajo poleti in pozimi letovanje otrok. Poskrbijo za pre-

V nedeljo 31. 8. zgodaj popoldne se je južni del tele barake ob Žitu zrušil. Prizadetih je bilo 14 družin s 56 prebivalci, od tega 28 otrok. Prebivalcem je uspelo pravočasno izklopiti električni tok, odstraniti plinske bombe in zapustiti barako, tako da ni bil nihče poškodovan. Občinski štab za civilno zaščito se je takoj sestel in prizadetim nudil prvo pomoč. Občinski štab za odpravo barakarstva pa v sodelovanju z vsemi drugimi prizadetimi dejavniki intenzivno išče trajnejšo rešitev. (Slika D. J.)

ljudi, ki so zaradi požara ostali brez zasilne strehe, pa tudi za prebivalce iz še nekaterih drugih barakarskih naselij, smo še

organizacije pa, v katerih so bili zaposleni prizadeti delavci, so takrat stale ob strani.

Toda odprava barakarskega

● PREDSEDSTVO OBČINSKEGA SVETA ZVEZE SINDIKATOV

Stabilizacija terja konkretnost

Stabilizacijsko leto se je prevesilo v drugo polovico in kmalu bomo zbicali in obravnavali rezultate tega delovanja. Zagotovo bomo lahko rekli, da smo tudi v naši občini vložili velike napore in da smo v letu 1980 dosegli pomembne razvojne rezultate. Ob takih ugotovitvah pa bomo morali — in že moramo — ugotavljati tudi probleme, s katerimi se srečujemo, in jih javno obravnavati, kajti v tako veliki občini, kot je naša, je nedvomno mnogo enih in drugih. Ni vse slabo, pa tudi ne vse dobro.

Večja pozornost je nedvomno potrebna posameznim konkretnim problemom, ki se pojavljajo v nekaterih organizacijah. Za stabilizacijsko delovanje je namreč pomembno, da si ne zatiskamo oči pred problemi in da jih ne osamimo v ozke plove posamezne organizacije ali celo posamezne strukture delavcev v organizaciji. Če je dohodek družbeno kategorija, potem je tudi najširši družbeni interes vedeti in usmerjati, kako s tem dohodkom ravnamo, kako ga oplemenitimo, kako ga ustvarjamo in delimo.

Izhajajoč iz teh izhodišč, je predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov na zadnji svoji seji obravnavalo tudi družbenopolitični in gospodarski položaj v naši občini. Predvsem smo se zadržali na nekaterih konkretnih odstopanjih od dogovorjene stabilizacijske politike.

Predsedstvo se je opredelilo do nesamoupravnega obnašanja v tozdu Tesarske dejavnosti in Železokrivnice SCT, ker delavci kljub dokazani potrebi in sprejetim sklepom delavskega sveta ne izvajajo prerazporeditve delovnega časa. Predsedstvo je obsodilo strokovne službe zaradi neustreznih priprav in obrazložitve, prav tako pa direktorje tozdrov, ki so premalo storili pri pojasnjevanju, organiziranju in neposrednem delu z delovodji. Jasno smo povedali, da je samoupravljanje sinonim tudi za red in ne neka nedemokratska možnost, da bo na istem gradbišču vsak delavec delal po svojem delovnem času.

IO OO /S mora zato zaostri odgovornost poslovnih organov za dosledno uresničevanje sklepov samoupravnih organov, a tudi poslovnih organov nosi odgovornost za nemoteno vsebinsko delovanje družbenopolitičnih organizacij.

Predsedstvo je dalo tudi usmeritve za delovanje IO OO /S v tozdu GP Obnova, kjer je treba posebej ponovno obravnavati lanske letošnje bilanco, za katero je služba družbenega knjigovodstva ugotovila nepravilno prikazovanje in druge večje nepravilnosti. Tudi tukaj se bodo morali delavci izreči o morebitnem nevarnem pojavu lažnega prikazovanja in zavajanja ne le njih — samih, ampak širše družbene skupnosti glede uspešnosti in poslovnih rezultatov.

Predsedstvo je dalo pobudo za združitev DO Zidar Kočevje in Pionir Novo mesto. Za to se je odločilo predvsem zato, da bi bil rešen večletni problem tozda /Zidar Kočevje, ki je v naši občini brez razvojnih perspektiv in stalni »pridelovalec« večjih izgub.

Izgube se tudi letos pojavljajo v bivšem Obrtnem podjetju, ki je sedaj tozdr v sestavi Izolirke. Razlog zanje pa je skrajno malomarno, nestrokovno in nerensko poslovanje vodilnih delavcev te bivše organizacije. /ato je predsedstvo zahtevalo pospešeno kontrolo in raziskovanje nepravilnosti in, če je potrebno, tudi kazenski pregon odgovornih delavcev.

Obravnavali smo še več drugih problemov glede prekoračitve osebnih dohodkov, glede drugih konfliktnih situacij in podobno, ker bomo posredovali vsem osnovnim organizacijam sindikata.

Menimo, da bo le konkretno delovanje ustvarjalo ozračje za spoštovanje našega samoupravnega družbenega reda in norm ter vplivalo na pozitivno ustvarjalnost in hitrejši razvoj nas vseh in vsakogar. Obenem pa naj bo konkreten način delovanja občinske organizacije tudi primer za vsakodnevno konkretno delovanje osnovnih organizacij. **ANDRIJA VLAHOVIČ**

Naselje v Zgornjem Kašlju, zgrajeno po požaru v Tovarniški ul. št. 14 leta 1977

Do konca leta 1982 bomo odpravili barakarsko naselje v neposredni bližini Žita, kjer živi v barakah 22 družin. Občinski štab za odpravo barakarstva je že popisal vse stanovalce, do srede septembra pa namerava obiskati 25 delovnih organizacij, v katerih ti ljudje delajo.

Nastanek tega barakarskega naselja si kaže ogledati podrobneje, saj je značilen tudi za nastanek drugih takih naselij. Gradbeno podjetje Pionir je leta 1963 končalo z gradnjo živilskega kombinata Žito, vendar ob svojem odhodu ni podrl barake za orodje. V prazno barako so se seveda takoj vselili ljudje brez bivališča. Ti so si postavili še dr-

maja lani, vendar pri občinskem štabu za odpravo barakarstva zatrjujejo, da še vedno držijo.

Letos spomladi je bil v mestu ustanovljen koordinacijski odbor za odpravo barakarskih naselij v Ljubljani, v katerem so predstavniki vseh ljubljanskih občin. Dogovorili se bo namreč treba, kako do zastavljenega datuma odpraviti vsa barakarska naselja, pa tudi preprečevati nastajanje novih. Za to pa bo prav gotovo potrebno več sodelovanja delovnih organizacij kot doslej, tako pri zaposlovanju novih delavcev kot tudi pri reševanju stanovanjskih problemov tistih, ki sedaj živijo v barakah. **Besedilo in sliki: D. J.**

Kateri so temeljni planski akti in kdo jih sprejema?

Smernice za plane družbenopolitičnih skupnosti, ki so eden temeljnih srednjeročnih in planskih aktov, sprejemajo SR Slovenija, mestne in regionalne skupnosti ter občina. V tozdrh pa kot osnovne planske akte sprejemajo delavci v referendumu temelje planov, v katerih se dogovorijo o pridobivanju, ustvarjanju in razporejanju dohodka, toda ne le za svojo temeljno organizacijo, temveč za celotno družbo.

Pomembni planski akti so tudi samoupravni sporazumi o temeljnih planih. Sprejemajo jih delavci, delovni ljudje in občani v delovnih in sestavljenih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih, skupnostih za plansko in poslovno sodelovanje, temeljni banki, kmetijski združitvi. S samoupravnimi sporazumi določijo skupne naloge in cilje, obveznosti in odgovornosti udeležencev sporazuma.

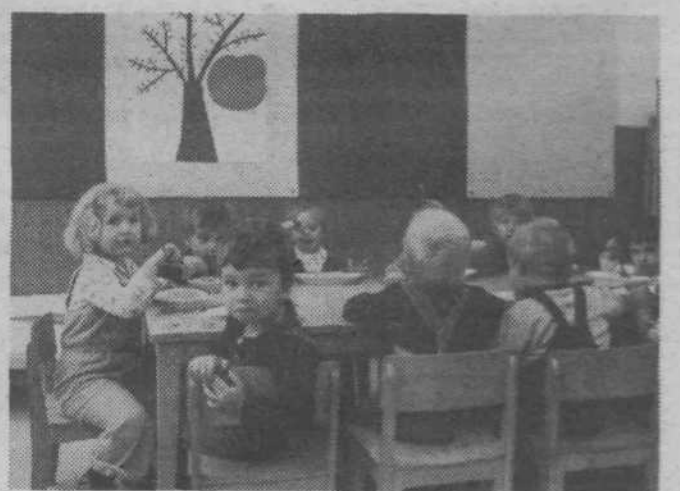
Samoupravne sporazume o temeljnih skupnega plana sklepajo delavci v tistih organizacijah združenega dela, ki so med seboj delovno, poslovno in dohodkovno povezane, kot na primer delovne organizacije, ki se ukvar-

jajo z izvozom in uvozom, s prometom blaga in storitev na debelo, pa tudi kmetije, obrtniki in drugi delovni ljudje, ki sodelujejo z delovnimi organizacijami. Delovne organizacije, ki so med seboj povezane v proizvodnem procesu, pa niso združene v samoupravno organizacijo ali skupnost, pa tudi interesne skupnosti in krajevnih skupnosti, ki želijo uskladiti cilje in naloge, sklepajo samoupravni sporazum o usklajevanju planov.

Dogovori o temeljnih planih se sprejemajo v občinah, posebnih družbenopolitičnih skupnostih in v republikah. Udeleženci se v njih dogovorijo glede materialnih, kadrovskih, denarnih, normativ-

nih in drugih pravic in obveznosti pri izpolnjevanju nalog skupnega pomena. Dve občini ali več pa lahko za skupno uresničevanje nekaterih interesov sprejmejo dogovor o skupnih temeljnih planov.

Plane samoupravnih organizacij ali skupnosti, s katerimi delovni ljudje in občani uresničujejo med drugim tudi razvoj socialističnih odnosov, usmerjajo razvoj proizvodnih sil in skrbijo za gospodarno izrabo prostora, sprejemajo najvišji organi upravljanja ustreznih samoupravnih organizacij in skupnosti. Le plan delovne skupnosti sprejemajo delavci delovne skupnosti s osebnim izjavljanjem. Omeniti kaže še skupni plan, ki ga sprejemajo organi upravljanja v tistih samoupravnih organizacijah in skupnostih, ki že imajo samoupravni sporazum o temeljnih planih. S skupnim planom zagotovo uresničevanje vsebine tega samoupravnega sporazuma. **D. J.**

Za malčke na sliki je bilo to prvo kosilo v vrtcu kajti doslej še niso bili v varstvu

voz, varstvo, same učijo otroke smučati in plavati. Tudi izbira kraja ni tako preprosta, samo mora glede razmer in cen ustrezati njihovim možnostim. Letos je 174 otrok letovalo v Poreču in Novem gradu, 187 pa jih je bilo pozimi na smučanju v Bohinju. Kadar je dovolj mraz in se je že mogoče drsati na odkritem drsališču v Zalogu, vodijo otroke tudi tja. Poleti pa obiskujejo bazen na Kodeljevem. Večkrat obiščejo tudi predstave v Lutkovnem gledališču in Mladinskem domu.

Verjetno si tisti, ki se ni nikoli ukvarjal z otroki, ne more popolnoma predstavljati, kaj vse je treba storiti, da se skupina malčkov ali celičkanov odpelje na sprehod, na obisk lutkovne predstave ali v Zalog na drsališče. Treba jih je obleči ali pogledati, če so to dobro naredili sami, marsikdo si še ne zna sam zavezati čevljev, na cesti in v avtobusu pa je treba skrbeti za njihovo varnost. Delo vzgojiteljic je torej naporno in odgovorno.

V vzgojno-varstveni organizaciji Angele Ocepek imajo precej težav z igrišči. Predvsem zato, ker imajo zanje premalo denarja. Igrišča uporabljajo namreč tudi okoliški otroci, ne le varovanci vrtca, zato bi se morali o tem več pogovarjati tudi v krajevnih skupnostih, kjer so enote tega vrtca. Sploh pa bi se morali o igriščih, meni Breda Zdešar, ravnateljica VVO Angele Ocepek, pogovarjati pravočasno, ne čisto nazadnje, kot da to ni pomembno za otroke. Ne bi smeli pozabljati, da urejena zelenica otroku ne pomeni ničesar, če ni na njej igral. Vse premalo se zavedamo, da je za otroka igra to, kar je za nas odrasle delo.

Težko in fotografija: DARJA JUVAN